

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
 Ἔτησία . . . . . δρ. 4. Ἔτησία . . . . . φρ. χρ. 6.
 Ἐξάμνος . . . . . » 2. Ἐξάμνος . . . . . » » 3.

ΝΥΚΤΕΡΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

Συνδρομὴ προπληρωτέα.

Δι' ἀγγελίας καὶ διατριβάς ἰδιαίτεραί συμφωνίαι
 προπληρωόμεναι.

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ 5 ΛΕΠΤΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΤΟΣ Α'. — ΑΡΙΘ. 2.

Γραφεία—ὁδὸς Τσαμαδοῦ 10.

Ἀθῆναι, Κυριακὴ, 3 Ἰουνίου 1904.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΘΟΠΟΙΟΙ

Θὰ διεπράττετο ὁμολογουμένως ἀμάρτημα, ἂν ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ ἡμετέρου φύλλου δὲν ἀπεδίδeto ἐν πρώτοις ὁ προσήκων ἔπαινος πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς μας, θὰ ἦτο δὲ παραλείψις στοιχειώδους καθήκοντος, ἂν δὲν ἀνεγνωρίζοντο δεόντως αἱ ὑπ' αὐτῶν παρασχεθεῖσαι πολῦτιμοὶ σχετικῶς ὑπηρεσίαι τῷ ἔθνει. Ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἔπεται ὅτι οὗτοι ἔχουν φθάσει εἰς τὸ ὕψος τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀποστολῆς, ἥτις εἶνε ἀποστολὴ ἱερά.

Οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ εἶνε βεβαρυμένοι με κληρονομικὰς παραδόσεις ἐνδόξους καὶ εἰς πλήρωσιν αὐτῶν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνατενίζωσιν ἀδιαπτότως. Ἡ ἀπαράμιλλος Προγονικὴ Τέχνη παρ' αὐτῶν ἀπεκδέχεται τὴν ἀναβίωσιν τῆς, ἵνα καὶ αὐτῆς ἐπιβληθῇ αἰγλίεσσα καὶ μεγαλοουργὸς ἐπὶ τὸ διαφθειρόμενον ὁσημέραι ἀνθρώπινον αἰσθημα καὶ καταστάσῃ τοῦτο ὑπέροχον καὶ ἐμπολιτιστικόν, ὥστε νὰ στέργῃ τὴν Ἀρμονίαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Εἰρήνης, ἐξ ἧς καὶ μόνης βλαστάνει τὸ Καλόν. Τὸ ἔργον τοῦ νεωτέρου Ἑλλήνος καλλιτέχνου δὲν εἶνε μιμητικόν, ἀλλὰ δημιουργικόν· δὲν ἔχει ἀνάγκην οὗτος ν' ἀντλή τὰς ἐμπνεύσεις του ἐξ ἀμφιβόλου καὶ μιγάδος πηγῆς, ἀλλὰ τούναντίον ὀφείλει ἀποκαθαίρων τὰ Ἐθνικὰ νάματα νὰ προσδώσῃ αὐτοῖς τὴν αἰθερίαν ἐκείνην διαύγειαν, ἀφ' ἧς ἀναδυομένη ἡ Ἀλήθεια θέλει στεφανώσῃ καὶ τὴν Νεοελληνικὴν Τέχνην.

Ὅτι ὅμως ἐγένετο μέχρι τοῦδε ἀπὸ τοὺς ἠθοποιοὺς μας, ἐγένετο μᾶλλον ὀρμεμφύτως καὶ χωρὶς συνείδησιν τῶν τοιούτων αὐτῶν καθηκόντων· καὶ διὰ τοῦτο ἴσα-ἴσα κρίνεται ὡς σημαντικὴ ἢ ἄλλως πενιχρὰ συμβολὴ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς Σκηνῆς. Ἦδη ὅμως ὅτε πλέον με ταξὺ αὐτῶν διακρίνονται καλλιτέχνη· οὐ μόνον ἀρκοῦντως πεπειραμένοι, ἀλλὰ καὶ παιδείας οὐ τῆς τυχούσης πολλοὶ εὐμοιροῦντες, φρονοῦμεν ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ γείνη ἐν σοβαρὸν ἅμα καὶ ἠχηρότατον βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρός. Πρέπει πρὸ παντὸς ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ νὰ συνελθῶσιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ νὰ συσχεθῶσι περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης των. Διότι ἐν ταύτῃ ἐγκείται κατὰ πρῶτον λόγον ἡ ἀνύψωσις τῆς ἑλληνικῆς Σκηνῆς. Ἐφ' ὅσον οὗτοι διατελοῦσι διεσκορπισμένοι φερέοικοι, ἀλληλεξουθενούμε-

νοι καὶ ἐξευτελιζόμενοι ἀμοιβαίως. Ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἠθοποιός, μόλις δυνάμενος νὰ ἴσταται εἰς τοὺς πόδας του, προβάλλει ὡς θιασάρχης, ἐφ' ὅσον ὁ εἰς ἀδιαφορεῖ περὶ τῆς τύχης τοῦ ἑτέρου, ἄς μὴ παραπονῶνται, διότι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει προκειμένου νὰ καταβληθῇ Ἀνωτέρα φροντίς περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Ἐὰν εἶχον συνείδησιν τῆς ἀξίας των θὰ ἠδύναντο μετὰ θάρρους νὰ ἐπιβάλωσιν αὐτὴν ἀμελητί.

Ἡ ἔνωσις κατὰ τὴν παρούσαν θεατρικὴν περίοδον δύο ἐκ τῶν δοκιμωτέρων θιασαρχῶν παρέχει ποῖαν τινα ἐλπίδα, ὅτι ἤρξατο ἐννοουμένη ἡ ἀλήθεια τῶν λόγων μας τούτων καὶ ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν, ὅπως λίαν προσεχῶς ἴδωμεν ὀργανοῦμενον σωματεῖον τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν ἐνιαίως, ἀξίως καὶ ἀποτελεσματικῶς δρῶν πρὸς ἀνάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης ἐν τῷ Θεάτρῳ.

Πήγασος.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΔΡΑΜΑ

Τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρείας.

Ὁ καλλιτεχνικός τῶν Ἀθηνῶν κόσμος ὀκτάκις ἢ δεκάκις ἴσως ἐκλήθη ἐσχάτως εἰς τὸ δημοτικὸν Θέατρον διὰ νὰ παραστή εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ «Οἰδίποδος Τυράννου» διδομένου παρ' ἐρασιτεχνῶν προπονηθέντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ διδασκαλίαν τῆς «πρὸς παράστασιν τῶν ἀρχαίων δραμάτων Ἐταιρείας». Σκοπὸς τῆς Ἐταιρείας ταύτης εἶνε ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων δραμάτων ἀναπαράστασις τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου, ἡ κατάδειξις τοῦ ὕψους τῆς ἀρχαίας τέχνης, καὶ ἡ τρόπον τινα πρόκλησις τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τ' ἀριστουργήματα τῶν αἰώνων.

Ἐὰν παρέλειψά τι ἀναφερόμενον εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐταιρείας παρακαλῶ νὰ μοῦ ὑποδειχθῇ ἀρμοδίως, διότι μὰ τοὺς δώδεκα τοῦ Ὀλύμπου ἀθανάτους καὶ τὴν λοιπὴν ἀρσενικὴν καὶ θηλυκὴν χορείαν τῶν μικροτέρων θεοτήτων, θὰ ἐθεώρουν ἑμαυτὸν εὐτυχῆ, ἂν μοῦ κατεδεικνύετο τὸ σφαλερὸν τῆς γνώμης μου, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ προέκυπτε συζήτησις μέλλουσα ἴσως νὰ καταλήξῃ εἰς εὐάρεστον σημεῖον.

Ἦδη κατόπιν τῶν ἀλληπαλλήλων διδασκαλιῶν καὶ τῶν ἄλλων μὲν τραγω-

διῶν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Οἰδίποδος, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα:

«Ἐπετεύχθη ὁ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἐπιδικώμενος σκοπός;»

Ἀναλαθὼν νὰ διατυπώσω τὴν γνώμην μου ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς γνωστῆς Ἐταιρείας ἔθεσα ὡς ἀφετηρίαν τῆς διανοητικῆς μου σταδιοδρομίας τὴν ἀλήθειαν, μὲ τὴν φιλότιμον προθεσιν ν' ἀγωνισθῶ δι' ὀλίγων γραμμῶν τὸν ἀγῶνα τῆς ἀληθείας, ὡς ἔπαθλον τοῦ ὁποίου, εἶμαι βέβαιος, θὰ μοῦ δοθῇ μὲν μνησίκακος προθεσις ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ κατὰ συνθήκην ἀρχαιοφίλους, ἀλλὰ συγχρόνως θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος σκέψις κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων ἀπορέουσα.

Ἀπαντῶ λοιπὸν κατηγόρηματικώτατα εἰς τὸ ἄνω ἐρώτημα:

«Ὁχι» καὶ τὴν ἀρνητικὴν μου αὐτὴν ἀπάντησιν στηρίζω εἰς τοὺς ἐπομένους τέσσαρας λόγους.

Α'.) Τὸ ἀκατάληπτον τῆς γλώσσης.

Οἱ παρευρεθέντες εἰς τὰς διαφόρους παραστάσεις θεαταί, καὶ δὲν εἶνε ὅλος ὁ κόσμος ὑποχρεωμένος νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, θὰ ἐνόουον πλειότερα παρευρισκόμενοι εἰς λειτουργίαν ἰνδικῆς παγόδας. Αὐτὸ εἶνε γεγονός ἀναμφισβήτητον ἐκτός ἂν οἱ ἀρμοῖδιοι θεωροῦν αὐτὰς τὰς παραστάσεις ὡς φιλολογικὰ γεγονότα, ὅποτε μόνον ὁ διδασκαλικὸς κόσμος ἔχει τὴν θέσιν του εἰς τὸ θέατρον.

Πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατόν νὰ αἰσθανθῇ ὁ θεατῆς τὰ συνταράσσοντα τὸν Οἰδίποδα καὶ τ' ἄλλα πρόσωπα πάθη ὅταν δι' ἀγνοίαν τῆς γλώσσης ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκεται ἡ τραγωδία;

Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ παρακολουθῆσῃ ὁ θεατῆς τὴν δρᾶσιν τῶν διαφόρων προσώπων συμπάσχων μετὰ τοῦ ἐνός, ἀπεχθάνομενος τὸ δέ, ἵνα τέλος ἐπερχομένης τῆς καθάρσεως τοῦ δράματος ἐγερθῇ ὁ οἶκτος καὶ ὁ ἔλεος, ὅταν παντομιμικῶς μόνον ἐνοῶ τὴν τραγωδίαν καὶ ἐξ ὅσων περὶ τῆς ὑποθέσεως ἀνέγνωσεν εἰς τὰ ἐκάστοτε ἐκδιδόμενα φυλλάδια;

Β'.) Ὁ λόγος οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ θεάτρου ἐπὶ τῶν ἠθῶν, συνίσταται δὲ εἰς τὸ ὅτι τὰ κλασικὰ ἔργα μεθ' ὅλην τὴν ἐντεχνον δραματικὴν οἰκονομίαν των καὶ τὴν ἀριστοτεχνικὴν ὕφην των, ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν καὶ νὰ τὰ αἰσθανθῶμεν κατὰ βάθος, καθόσον τὰ διέποντα τὰ πρόσωπά των μεγάλα πάθη μᾶς εἶνε ἐντέλως ξένα, ἀπέθανον δὲ καὶ

ἐξηφανίσθησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Ἡ ἀρχαία τραγωδία στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐποποιίας, τοῦ μύθου δηλ. Ἄφ' ὅτου ὄμως ἐξέλιπον οἱ ἥρωες καὶ οἱ ἡμίθεοι ἢ ἐποποιία ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἱστορίαν. ὁ μῦθος εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ τραγωδία ἀπώλεσε τὴν πλουσίαν πηγὴν τῆς.

Καταπλησσομένη τὴν σήμερον πρὸ τῶν ἐκτάκτων ὅπως ἐκείνων παθῶν τῶν προσώπων τῆς ἀρχαίας τραγωδίας διὰ τὸ μέγα καὶ τὸ ὑψηλὸν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ κατάπληξις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ ἀσύνηθες καὶ ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς ἦθος τῶν προσώπων τῆς πάλαι τραγωδίας τῆς ὁποίας ὁ ἠθικὸς νόμος εἶνε δι' ἡμᾶς ἔπος πτερόεν οὐδὲν καταλείπον ἔχνος εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ θεατοῦ, πλὴν τῆς συγκεχυμένης καὶ ἀκαταλήπτου ἀναμνήσεως τῆς τελεσθείσης μυσταγωγίας.

Ἐπεισοδιον σχετικὸν πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν κλασικῶν τραγωδιῶν διηγείται ὁ πολὺς Σαρσαί εἰς τὰ «Τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ θεάτρου».

Ἡ σκηνὴ τῷ 1862.

Ἐπαίζετε τότε ἡ «Γαιετάνα» τοῦ Ἐδμόνδου Ἀμποῦ τὴν ὁποίαν οἱ φοιτηταὶ ἀπεδοκίμασαν καὶ κατὰ τὰς τρεῖς παραστάσεις τῆς ἐκδικουμένου οὕτω τὸν συγγραφέα τοῦ «Ῥωμαϊκοῦ ζητήματος». Ἐπιτροπὴ φοιτητῶν ἀντιπροσωπεύουσα τὴν Λατινικὴν συνοικίαν τῶν Παρισίων μετέβη εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου Ὠδείου μετὰ τὴν ἐντολὴν ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐκ νέου παράστασιν τῆς Γαιετάνας, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν διδασκαλίαν κλασσικοῦ τινος ἔργου.

— Πῶς λοιπὸν, κύριε, λέγει ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὸν διευθυντὴν, δὲν ἐνόησατε τὴν ἀπόφασίν μας; Μήπως ἡ ἐπιμονή σας εἶνε πρόκλησις ῥιπτομένη εἰς τὴν νεότητά τῶν σχολείων;

Ὁ διευθυντὴς ζητεῖ συγγνώμην καὶ δικαιολογεῖται προβάλλων ὡς αἰτίαν τῆς παραστάσεως τὴν ἐλπίδα κέρδους καί:

— Ἐπειτα, προσθέτει, δὲν ἔχω καὶ τίποτε ἄλλο ἔτοιμον!

— Τίποτε, κύριε; ἀνέκραξεν ὁμοφώνως ἡ ἐπιτροπὴ, τίποτε; καὶ ὁ Κορνήλιος, κύριε; καὶ ὁ Ῥακίνας, κύριε; καὶ ὁ Μολιέρος, κύριε; αὐτὰ τὰ ἀθάνατα πνεύματα τῶν ὁποίων ὀφείλετε νὰ διατηρήσετε τὴν λάμψιν; Ἀναβιβάσατε ἐν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀριστουργήματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἀγνοτέραν δόξαν μας!

— Δὲν ἐζήτουν καταλληλοτέραν εὐκαιρίαν, κύριοί μου, ἀλλ' ὅταν παίζονται αὐτὰ τὰ ἔργα, κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν ἔρχεται εἰς τὸ θέατρον διὰ νὰ τὰ ἀκούσῃ.

— Θὰ ἔλθωμεν ὅλοι! ὅλοι! ἀπαντᾷ ἡ ἐπιτροπὴ.

— Χωρὶς ἄλλο; ἐρωτᾷ ὁ διευθυντὴς κάπως δυσπιστῶν.

— Ἀναλαμβάνομεν τὴν ὑποχρέωσιν! θὰ ἔλθῃ ὅλη ἡ Λατινικὴ συνοικία! θὰ ἰδῆτε! θὰ ἰδῆτε!

Τὴν ἐπομένῃν ὁ διευθυντὴς τοῦ ὠδείου ἀνεβίβασεν ἐπὶ σκηνῆς τὸν Πολύευκτον τοῦ Κορνηλίου καὶ εἰσέπραξε 50 τάλληρα.

Ἡ νεολαία τῆς Λατινικῆς συνοικίας;

Ἐπινε μακαρίως τὴ μίρα τῆς εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ θεάτρου καφφενεῖον!!!

Ἐκάστη λοιπὸν ἐποχὴ τῆς κοινῆς ἔχει ἀνάγκη τέχνης προσαρμοζομένης εἰς τὰς ὁρέξεις καὶ τάσεις τῆς!

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δύο λόγων ἡ ἀτυχὴς ἀπαγγελία καὶ ἡ ἀδεξία ὑπόκρισις συνέτειναν εἰς τὴν ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ. Καὶ πρῶτον ἡ προσωδιακὴ λεγομένη πράγματι δὲ μελοδραματικὴ ἀπαγγελία ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μονοτονίαν μέχρι βαθμοῦ μὴ ἀπέχοντος πολὺ τῆς ἀνίας.

Ὁμολογῶ δτι ἡ ἀπαγγελία τῆς τραγωδίας πρέπει νὰ ἀφίσταται ὀλίγον τῆς φυσικῆς, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς σημεῖον ψαλμοῦ.

Ἡ κακὴ αὐτῆς ἀντίληψις περὶ τὴν ἀπαγγελίαν κατέστησεν ἀνιάρως τὰς στιγμὰς τῶν μετ' ἐνδιαφέροντος παρακολουθούτων τὴν διδασκαλίαν θεατῶν, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ διατρανωθῇ ἡ ἰδέα καὶ νὰ καταστῇ πεποίθησις, δτι ἡ περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς τραγωδίας ἰκανότης εἶνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος πρὸς τὴν αἰσθητικὴν ἀντίληψιν τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας τῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόκρισις ἐφιλοδόξησεν νὰ μὴ ὑστερήσῃ εἰς τὸ σύνολον τῆς ἀποτυχίας, διότι ἐπὶ τέλους παρ' ὅλον τὸ ἀκατάληπτον τῆς γλώσσης, τὸ παρωχημένον τῶν παθῶν καὶ τὴν μονότονον καὶ ἀνιάρως βυζαντινὴν ψαλμωδίαν ἀπαγγελίαν, εὐσυνείδητος ὑπόκρισις θὰ εἶχε πάντοτε εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Παρ' ὅλην δὲ τὴν πανθομολογουμένην ἐπιτυχίαν τοῦ πρώτου διδάξαντος τὸν Οἰδίποδα ἐρασιτέχνου καίτοι τὸ πρῶτον ἀνεληθόντος τὴν σκηνήν, ἡ Ἐταιρεία ὀριστικῶς ἐνέγραψεν εἰς τὸ παθητικὸν τῆς ἀποτυχίας ἡκιστα ἐνθαρρυντικὴν διὰ τὸν σκοπὸν τῆς.

Τὶ δὲ νὰ εἶπω περὶ τοῦ ἄλλου Οἰδίποδος τοῦ εἰδικοῦ μὲν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν τραγωδιῶν ἐντελῶς δὲ ξένου πρὸς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν ἀτομικὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν;

Ἡ στάσις αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων, αἱ χειρονομίαι των, ἡ ἔκφρασις των, τὸ ἐπὶ σκηνῆς βάδισμά των εἶδος balancé, καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς μερικῶν, ἰδίως ὁ τόνος τῆς φωνῆς κατέδειξαν περιφανῶς τὴν κλασσικὴν ἄγνοιαν τῆς σκηνῆς τῶν ἐπαπτεισάντων καὶ διδάξαντων τὴν τραγωδίαν.

Ἄς ἀφεθοῦν λοιπὸν νὰ ἡσυχάζουν τ' ἀρχαῖα ἀριστουργήματα καὶ ἄς μὴ δολοφονοῦνται ἐπὶ σκηνῆς ὑπὸ τῶν τεταγμένων ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος των καὶ ὀφειλόντων περιθάλψιν καὶ ἀνύψωσιν.

Ὁ χρόνος δὲν ἐπέστη ἀκόμη ὅπως κακῶς ἐνόμισαν, θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ σειρά τῆς ἀρχαίας τραγωδίας ὅταν μορφωθοῦν ὑποκριταὶ ἀξιοὶ τοῦ καταπληκτικοῦ των μεγαλείου, δυνάμενοι ν' ἀνακαλέσουν ἐκ τοῦ βάθους τῶν αἰώνων διὰ τῆς ὑποκριτικῆς των τέχνης τὰ ἐφησυχάζοντα μυθικὰ πάθη, νὰ ὁμιλήσουν γλώσσαν καταληπτὴν εἰς πάντας, καὶ νὰ μεταγγίσουν αὐτὰ ἀγνὰ καὶ διαυγῆ ὡς Κασταλλίας νάματα, εἰς

τὰς διανοίας τῶν θαυμαστῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, καὶ νὰ προκαλέσουν τὸ ἱερόν τῆς ἔθνικῆς ὑπερφηφανεῖας ῥίγος.

Hidalgo

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

— Μεθ' ὅλην τὴν βροχὴν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς τὸ θέατρον Νεαπόλεως ἔκαμεν ἔναρξιν τῶν παραστάσεών του.

— Διότι ἀηλιπύθη πλέον ἀναμένων τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ ὁ θιάσος.

— Καὶ ὅμως ἡ παράστασις ἐγένετο πανηγυρικὴ.

— Καθότι τὸ θέατρον ἐγέμισε μέχρις ἀσφυξίας.

— Φαίνεται, ὅτι ὁ κόσμος ἐπεθύμησε πλέον τὴν νυκτερινὴν ζωὴν.

— Ὡς ἐναρκτήριον ἐδόθη ἡ «Ἀνδρείνη», τὴν ὁποίαν ὑπεδύθη ἡ κ. Νίκα ἐπιτυχῶς.

— Ὁ θιάσος προτοίμαζει πολλὰ νέα ἔργα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν «Κόμησσαν Ῥωμάνην» τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος.

— Εἶνε ἔργον οἰκογενειακὸν τῶν Δεζαλέν καὶ Δουμᾶ υἱοῦ.

— Μετὰ πολλὰς οἰκογενειακὰς σκηνὰς ὑψίστου ἐνδιαφέροντος.

— Ὁλος ὁ θιάσος δρᾷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

— Τὴν Κικελίαν κόμησσαν καὶ ἠθοποιὸν θὰ ὑποδυθῇ ἡ κ. Νίκα.

— Τὸν σύζυγόν τῆς ὁ κ. Μέγκουλας.

— Οἱ δὲ κ. κ. Ἀπέρρης καὶ Ρουσσὸς τοὺς κωμικοὺς ἠθοποιούς τοῦ θιάσου.

— Ἐτερον νέον ἔργον θὰ δώσῃ ὁ θιάσος τὰ «Μῆλα τοῦ γείτονος» κωμωδίαν πλήρη παρεξηγήσεων καὶ πλοκῆς.

— Θὰ παίξουν εἰς αὐτὴν οἱ κ. κ. Ἀπέρρης, Νίκας, Μέγκουλας καὶ Ρουσσὸς.

— Ἐτι δὲ ἡ κ. Νίκα, ἡ ὁποία θὰ ὑποδυθῇ τὴν Πάουλαν.

— Ἡ Πάουλα ἐμφανίζεται εἰς τὴν σκηνὴν μετρημφιεσμένη εἰς ἄνδρα.

— Ὡστε θὰ ἴδωμεν τὴν κ. Νίκα μετ' ἀνδρικὴν ἐνδυμασίαν.

— Εἰς τὴν δευτέραν πρᾶξιν γίνεται μετασκευὴ σκηνῆς.

— Ἡτις παριστᾷ στέγας οἰκιῶν, ἐφ' ὧν λαμβάνει χώραν ἡ ἐξέλιξις τῆς πράξεως αὐτῆς.

— Εἶνε θεαματικώτατη σκηνὴ.

— Ἡ ἀπόφασις τοῦ θιάσου ἐξεδόθη δι' ἐν ἑκ τῶν ὑποβληθέντων νέων ἔργων.

— Διὰ τὸ «Φύρδην-Μίγδην» τῶν Κλεώπα καὶ Δεστουήν κωμωδίαν πλήρη παρεξηγήσεων καὶ ἐκτάκτου πλοκῆς.

— Θὰ παρασταθῇ, κατὰ τὰς πληροφορίες τοῦ θιάσου, λίαν προσεχῶς.

— Τὸ θέατρον «Ὀμονοίας» ἤρχισε προχθὲς Πέμπτην.

— Διότι ὁ κ. Κοτοπούλης ἀνέμενε καρτερικῶς τὴν τελείαν ἀποκατάστασιν τῆς ἀτμοσφαιρας.

— Ἦρχισε μετὰ τὸν «Λαγὼν» κωμωδίαν τρίπρακτον ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ.

— Τὸ θέατρον ἦτο σημαιοστόλιστον.

— Πολλὰ δὲ ῥουκέται . . . θὰ ἐρρίπτοντο, ἐὰν ὁ οἰκείος Ἀστυνόμος δὲν ἀηγήρευε τοῦτο.

— Διὰ νὰ μὴν καῖ φαίνεται . . . ὁ κῆπος τῆς Ὀμονοίας.

— Ἡ πλατεῖα τοῦ θεάτρου εἶνε κάτι τι ἔκτακτον, ὅπως διεσκευάσθη ἐφέτος.

— Φωτίζεται δὲ γύρωθεν ἀπὸ ἑξ μεγάλους ἠλεκτρικοὺς λαμπτήρας καὶ πλείστους μικροῦς.

— Ὡστε νομίζει κανεὶς ὅτι εὐρίσκειται ἐν πλήρει ἡμέρᾳ.

— Ὁ θιάσος προτοίμαζει δύο νέα ἔργα τὸν Συρανὸν δὲ Μπερζεράκ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Στρατηγγῆ.

— Καὶ τὸν «Ναπολέοντα» κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Μαρκέλλου.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

—Τὰ ὅποια θὰ κάμουν χρότον ἐφέτος.
 —'Ο θίασος ἔχει τὴν πρώτην μητέρα καὶ πενθεράν.
 —Τὴν κ. Ἐλένην Κοτοπούλη.
 —Ἐτι δὲ τὴν κ. Σμαράγδαν Ἡσαίου, ἣτις θὰ ἐκτελῆ καὶ διαφόρους μονωδίας καὶ διωδίας.
 —'Ὡς κατακλεῖδα τῆς ἐκάστοτε παραστάσεως.
 —Ἐχει ἰσχυρὰν φωνὴν καὶ ὑψηλὰς νότες.
 —Προσέτι τὴν δα Μαρίκαν Κοτοπούλη.
 —Ἡ ὅποια ἀπὸ μικρὰ ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἐγένετο καλὴ ἴθοποιός.
 —Τῆς συνιστῶμεν μόνον προσοχὴν καὶ μελέτην τακτικὴν τῶρα ποῦ εἶνε νέα ἀκόμη.
 —Πολλὸ ὠραία ὑπεδύθη προχθὲς τὸν διαβάτην εἰς τὸ δραμάτιον τοῦ Κοπέ.
 —'Απόψε δίδεται τὸ «διὰ τῆς Ρομφαίας» τοῦ Ρισπέν.
 — Κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Δουζίνα.
 — Εἶνε ἔργον πατριωτικὸν εἰς πράξεις ἔφ.
 — Παίζεται δὲ ἤδη συνεχῶς ἀπὸ τριῶν ἐτῶν εἰς Παρισίους.
 — Καὶ μία παρατυπία εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ θεάτρου Ὀμονοίας.
 — Ὁ θεατρῶνης ἐζήτει ἀπὸ τοὺς εἰσερχομένους δημοσιογράφους καὶ συγγραφεῖς 15 ο]ο διὰ δικαίωμα θεάτρου.
 — Πρωτοφανὲς εἰς τὰ θεατρικὰ χρονικά.
 — Ἐνεκα δὲ τούτου συνέδησαν πολλὰ ἄτοπα καὶ ἀνωμαλίας κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν θεατῶν.
 — Αὐτὰ πρέπει νὰ διορθωθοῦν ἅπαξ διὰ παντὸς διὰ πολλοὺς λόγους.
 — Τὸ Ἑλλήν. Μελόδραμα ἔδωκε κατ' ἐπανάληψιν τὸν α' Ἑρνάνην».
 — Ὁ ὁποῖος ἐπαίχθη ἀρετὰ καλὰ.
 — Ἐχρειάζετο ὅμως περισσότερὰ μελέτη καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ Μωραίτου.
 — Καὶ ὀλίγη σοβαρότης εἰς τὸ κόρον.
 — Ὁ Μαντζάρας δὲν ἦτο εἰς τὴν φωνὴν του.
 — Τὸ μέρος τοῦτο εἶνε διὰ τὸν Βακαρέλην.
 — Ὁ ὁποῖος καὶ πάλιν ἔρχεται μετὰ τῆς κ. Ταντολίνης διὰ νὰ συνεργασθῆ εἰς τὸ Μελόδραμα.
 — Ἡ Ταντολίνη ὅμως λέγεται ὅτι δὲν θὰ συμπράξῃ.
 — Πολλοὶ ἐπιμένουν νὰ φέρουν ἐξ Ἰταλίας τὸν Ἑλληνα τενόρον Κοκκίνην μετὰ τῆς συζύγου του.
 — Ὁ ὁποῖος μετέβη τῶρα εἰς Βουκουρέστιον προσκληθεὶς διὰ μίαν συναυλίαν.
 — Ἀλλὰ τὸ Μελόδραμα καλῶς πράττων δὲν θὰ τοὺς φέρῃ.
 — Διότι, καθὰ ἐξ ἀσφαλοῦς πηγῆς γνωρίζομεν, δὲν διατηρεῖται πλέον ἡ φωνὴ των.
 — Λέγουν ὅτι κατεστράφη.
 — Προσεχῶς θὰ δοθῆ ὁ «Κρισπίνος καὶ ἡ Κουμπάρα».
 — Εἰς τὸν ὁποῖον πρωταγωνιστεῖ ἡ δις Ὀζιγιόν.
 — Τὸ πρόσωπον τῆς κουμπάρας θὰ ὑποδυθῆ ἡ δις Ἄδδα Μαρκέζι.
 — Εἰς τοῦ Τσόχα μετὰ τὴν «Φερνάνδην» ἔδωκαν τὸν «Δικαστήν».
 — Ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἀπόψε.
 — Ὁ θίασος θὰ δώσῃ προσεχῶς καὶ τὸν «Γύρον τοῦ Κόσμου» τοῦ Ἰουλίου Βέρν.
 — Κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Ἰ. Καμπούρογλου.
 — Καὶ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος τὸν «Σέρριον Πανίνην».
 — Ἡ πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων ἑταιρεία ἐτοιμάζει τὴν «Ἰφιγένειαν» τὴν ἐν Ταυρίδι.
 — Ἡ ὅποια θὰ παιχθῆ περὶ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου.
 — Αἱ ἀσκήσεις γίνονται τακτικώτατα ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἑταιρείας.
 — Ἦδη ἐπερατώθη ἡ ἐρμηγεία τοῦ δράματος.

— Ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κυπαρίσσης.
 — Ἦρχισε δὲ ἡ διδασκαλία τῆς ὑποκρισεως καὶ ἀπαγγελίας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Σιγάλα.
 — «Ἰφιγένεια», Δῆμητρα Ἀποστόλου.
 — α' Ὁρέστης, Ν. Κυπαρίσσης.
 Μουσικὴ τῶν χορικῶν ἢ βραβευθεῖσα κατὰ τὸν κηρυχθέντα διαγωνισμόν.
 — Τοῦ κ. Παχτίκου, διδάκτορος τῆς φιλολογίας καὶ μουσικοδιδασκάλου.
 — Ἴσως αὐτὸς νὰ ἐπέτυχε περισσότερο τῶν πρώτων, καθὼ γνόστης καὶ τῆς φιλολογίας μας.
 — Καὶ οὕτω καθηργήθησαν αἱ μουσικαὶ τοῦ κ. Σακελλαρίδου.
 — Ὁ διὰ Λάρισσαν θίασος τοῦ κ. Πεταλᾶ καθηρτίσθη.
 — Μὲ πρωταγωνίστριαν τὴν κ. Βασιλείαν Στεφάνου
 — Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ θίασος θὰ δώσῃ τὴν Τρίτην εἰς τὸ ἐν Πειραιεὶ θεάτρον Τσόχα, κατὰ παράκλησιν τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τοῦ Πειραιῶς, ἐν νέον δρᾶμα.
 — Τοῦ ὁποῖου συγγραφεὺς εἶνε μία δεσποινὴς ἐκ τῶν τὰ πρώτα φερόντων ἐν Πειραιεὶ.
 — Φαίρει τίτλον «Θεὸς Δίκαιος».
 — Αἱ δοκιμαὶ τοῦ ἔργου προχωροῦν.
 — Ἐτι δὲ θὰ δώσῃ τὸ προσεχὲς Σάββατον εἰς τὸ αὐτὸ θεάτρον καὶ τὴν «Ἰουδίθ».
 — Εἰς τὸν Πειραιᾶ θρίαμβον κατάγει κάθε βράδυ ὁ θίασος τοῦ κ. Ἀλεξιάδου.
 — Ἡ κ. Λαλαούνη κατέκτησε τὰς συμπαιθείας ὅλων τῶν Πειραιεῶν.
 — Κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ «Μπεμπέ» ἐθαυμάσθη ὑπὸ τὸ ἀνδρικόν ἔνδυμα.
 — Ὁ δὲ Χαλιόπουλος ὑποδυθεὶς τὸν καθηγητήν, δὲν ἔχειροκροτήθη, ἀλλ' ἐπεφημῆθη ὑπὸ τῶν θεατῶν.
 — Ὅτινες ἄθροοι σπεύδου καθ' ἐκάστην ἑσπέραν εἰς τὸ θεάτρον.
 — Καὶ εἰς τὴν «Τιμὴν» ὁ Χαλιόπουλος ὑποδυθεὶς τὸν Τράστ, ἀνήλθεν εἰς πολλὸ ὕψος.
 — Ὁ θίασος προετοιμάζει τὸν «Σιδηροδρομικὸν ἐπιθεωρητήν» κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Στρατήγη.
 — Καὶ τὴν «Βοεμικὴν ζωὴν».
 — Εἰς τὰς Πάτρας ἔκαμεν ἑναρξιν προχθὲς μετὰ τὴν «Ἀρτεμισίαν» τοῦ κ. Ἀμπελᾶ ὁ θίασος τῆς κ. Αἰκατέρ. Βερώνης.
 — Τὸ θεάτρον παρουσιάζεν ὄψιν πανηγυρικὴν.
 — Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐκλεκτῶν ἔργων, ἅτινα θὰ δώσῃ ὁ θίασος οὗτος, συγκαταλέγονται καὶ δύο ἐκ τῶν βραβευθέντων εἰς τὸν Λασσάνειον διαγωνισμόν.
 — Οἱ «Ἐπαρχιώται» τοῦ κ. Ζώρα καὶ οἱ «Ἀναμορφωταὶ» τοῦ κ. Ἀμπελᾶ.
 — Καὶ ὁ Πύργος ἔχει ὠραῖον θεάτρον ὀνόματι «Ὀλύμπια».
 — Θεατρῶνης δὲ τὸν δραστήριον κ. Χρίστον Γκολφινόπουλον.
 — Ὁ ὁποῖος τὸ ἀνεκαίνισε καθ' ὀλοκληρίαν ἐφέτος.
 — Ἦδη φροντίζει πρὸς καταρτισμὸν καλοῦ θιάσου.
 — Πέρυσιν ἔδωκεν εἰς αὐτὸ σειρὰν παραστάσεων ὁ κ. Κοτοπούλης.
 — Οἱ Πύργιοι ἀνυπομόνως ἀναμένουν τὴν ἑναρξιν τῶν παραστάσεών του.
 — Διότι ἀγαποῦν πολὺ τὸ θεάτρον.
 — Ὁ κ. Ἰ. Καμπούρογλος θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἐφέτος ἐν πολλῷ ὠραῖον πρωτότυπον δρᾶμα.
 — Νομίζομεν ὅτι ὁ τίτλος του εἶνε ἡ «Ἄφανης Φιλοπατρία».
 — Εἰς ἠθοποιὸς κατὰ τὴν παράστασιν τῆς «Διασήμευ δίκης» ἐκτελῶν τὸ μέρος του εἶπεν: «Εἰς ἐν μὲ κ ρ ο ὦ ν σ ι δ η ρ ο ὦ ν κ ι β ο ὕ τ ι ο ν κ α λ ῶ ς π ε ρ ι φ ρ α μ ἔ ν ο ν». !!
 — Αὐτὰ ἐσύναξε τὸ δεύτερον . . .

Ἡ Τσιμπίδα.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὅποιαν ἕκαστος δὲν ἔχει τὸ θάρρος τῆς γνώμης του, παρασύρεται δὲ ὑπὸ τῶν ἀτομικῶν συμπαθειῶν, τῆς περὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς πεποιθήσεώς του ἀμφισβολίας, ἔτι δὲ καὶ τῆς κακῶς ἐννοουμένης ἐπιεικειᾶς, γνωρίζω ὅτι θὰ ἐκληφθῶ ὡς ἐπαγγελλόμενος τὸ μονοπώλιον τῆς ὀρθῆς ἀντιλήψεως καὶ εὐλικρινοῦς εὐθυκρυσίας, ἀλλ' ἡ σκέψις αὐτή, ἡ μᾶλλον ἡ βεβαιότης αὐτὴ δὲν με ἀποθαρρύνει, καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἐκφράσω ἀπεριφράστως τὴν γνώμην μου ἐπὶ τῆς θεατρικῆς κινήσεως τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος.
 Βεβαίως ἐπὶ τοῦ θεατρικοῦ ζητήματος ἄλλοι σεβαστότεροι καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ κατὰ τὴν πείραν ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὸν λόγον πρὸ πολλοῦ.
 Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποκρούει τὴν ἐκφρασιν πάσης ἀγαθῆς γνώμης προερχομένης ἀφ' ἐνός μὲν ἐκ σχετικῆς μελέτης, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν σκηνὴν, καὶ δυναμένης ἔστω καὶ ἀσθενῶς νὰ συμβάλῃ εἰς τὸ μέγα καὶ ἠθοπλαστικὸν ἔργον τοῦ θεάτρου.
 Ἀπὸ τοιαύτης ἀρχῆς ὀρμώμενος θὰ ἐκθέσω γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις τὰς ὅποιας γενικόμισα ἐκ τῆς ἐπιτελέσεως διαφόρων ἔργων, θὰ θεωρήσω δ' ἑμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν αἱ παρατηρήσεις μου αὐταί, ἀπορρέουσαι ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ θεάτρον, χαρακτηρισθῶν ὡς παραινέσεις συναδελφικαί, ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν θεραπείαν μερικῶν ἀτελειῶν συμφώνως μετὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νεωτέρας ὑποκριτικῆς τέχνης.
 Σήμερον ἀπὸ τῆς σκηνῆς ὀμιλεῖ ἡ φύσις, ἡ πραγματικότης.
 Τὸ οἰκογενειακὸν δρᾶμα καὶ τὸ νεώτερον εἶδος προῖδν δὲ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἢ comédie, δρᾶμα μετέχον τοῦ τραγικοῦ καὶ τοῦ κωμικοῦ, εἶνε ἀναπαραστάσεις σκηνῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τοῦ τε δημοσίου καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ.
 Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εὐνόητον ὅτι καὶ ἡ ὑπόκρισις δὲν πρέπει νὰ ὑστερῇ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἔργου, καὶ ὅτι αὕτη ὀφείλει νὰ εἶνε φυσικὴ καὶ ἀβίαστος.
 Φυσικὴ καὶ ἀβίαστος!
 Αὐταὶ αἱ δύο ἰδιότητες ἐβόμβουν εἰς τὰ ὠτὰ μου κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος καθ' ἣν εὐρισκόμην εἰς τὰ θεάτρα παρακολουθῶν τὰς παραστάσεις.
 Φυσικὴ καὶ ἀβίαστος!
 Μὰ εἶνε τόσον δύσκολον νὰ σκεφθῆ κανεὶς αὐτὰς τὰς δύο ἀπαραιτήτους συνόδους τῆς ὑποκρισεως;
 Δὲν γνωρίζω πῶς ἐννοοῦν νὰ ὑποκρίνωνται μερικοὶ ἠθοποιοί, ἐξάπαντος ὅμως εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ μέθοδος τὴν ὅποιαν ἀκολουθοῦν εἶνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς τέχνης ἀπαιτούμενην.
 Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐπεκταθῶ εἰς λεπτομερείας ἀφορώσας τὸ τεχνικὸν τῆς ὑ-

πακρίσεως μέρος, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ χρόνος ἐπείγει καὶ ὁ χώρος ἐλλείπει, ἀναγκάζομαι νὰ συνοψίσω τὰς παρατηρήσεις μου εἰς ὀλίγας λέξεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν παρ' ἐκείνων ἀκριβῶς οἱ ὁποῖοι φαίνονται ἀγνοοῦντες καθ' ὀλοκληρίαν τὴν ὑπαρξίν τοιούτων σκηνηκῶν συνθηκῶν.

Εἶπον ὅτι εἰς πολλοὺς ἠθοποιούς παρετήρησα τὴν ἔλλειψιν τῆς φυσικῆς καὶ ἀβιάστου ὑποκρίσεως.

Πρέπει νὰ δικαιολογήσω αὐτὴν τὴν παρατήρησίν μου δι' ἄλλων καὶ εἰς τοῦτο προβαίω ἀμέσως.

Οὐδεμία τεχνικὴ διάταξις ὑπάρχει ἐπιβάλλουσα εἰς τὸν ἠθοποιὸν νὰ εἶνε πάντοτε ἐστραμμένος πρὸς τὸ κοινόν.

Ἀπεναντίας ἡ νεωτέρα ὑποκριτικὴ ἐξετόπισε καὶ κατήργησε τὴν συνήθειαν αὐτὴν τοῦ παλαιοῦ θεάτρου.

Διὰ τοῦτο μεγάλως ἐξεπλάγην ὅταν εἶδα ἠθοποιούς, πολὺ καλοὺς ἄλλως γνώστας τοῦ ἐπαγγέλματός των, νὰ κατέρχονται εἰς τὸ προσκηνίον διότι ἐπρόκειτο νὰ ἀπαγγείλουν ἓνα μονόλογον ἐκ τοῦ ρόλου των.

Μὰ, Κύριέ μου, παίζεις εἰς οἰκογενειακὸν δράμα καὶ, ὡς καὶ ἡ λέξις τὸ δεικνύει, εὐρίσκεσαι μέσα σὲ σπῆτι. Λοιπὸν τί ἔνοιαν ἔχει αὐτὴ ἡ πρὸς τὸ προσκηνίον κάθοδος σου; μήπως ἔρχεσαι εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ σπητιοῦ σου; Ἄ! μὰ τότε, συγνώμην, εἶσαι πολὺ κακὸς οἰκογενειαρχῆς, ἀφοῦ τὰ μυστικά τῆς οἰκογενείας σου τὰ ἀπαγγέλλεις ἀπο τοῦ ἐξώστου εἰς τὸ κάτωθι διαβαῖνον πλῆθος.

Αὐτὸ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν φυσικότητα καὶ τὴν λογικὴν ἀκόμη, διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν νεωτέρων ἔργων ὡς τὰ τοῦ Ἰψεν δὲν ἔχουν μονολόγους, διότι ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ εἶνε κανεὶς πολὺ ἀστείος διὰ νὰ πιστεῦσῃ ὅτι εἶνε δυνατὸν ἓνας ἄνθρωπος νὰ ξεφωνίξῃ ἐπὶ 10' τῆς ὥρας 3 σελίδας φιλοσοφίας καὶ κατ' ἰδίαν σκέψεων, ἐκτὸς ἂν αὐτὸς ἤρχισε διαφιλονεικῶν δικαιώματα ἐπὶ τοῦ φρενοκομείου.

Ἐπίσης δὲν εἶνε καθόλου φυσικόν, ἀπεναντίας μάλιστα πολὺ ἄτεχον καὶ παράλογον, οἱ συνδιαλεγόμενοι νὰ λαμβάνουν θέσιν ἐπὶ σκηνης ὁ μὲν ἡμῖς ἐπὶ δεξιῇ ὁ δ' ἄλλος ἡμῖς ἐπ' ἀριστερᾷ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ εἶνε ἐστραμμένοι πρὸς τὸ κοινόν. Αὐτὴ ἡ τάσις εἶνε προτὶν κακῆς ἀντιλήψεως καὶ τίποτε ἄλλο. Εἶσθε μέσα εἰς τὸ σπῆτι σας; προσέξατε πῶς ὀμιλεῖτε, πῶς κινεῖσθε, πῶς συμπεριφέρεσθε, καὶ ὅταν ἀνέλθῃτε ἐπὶ σκηνης προσπαθήσατε νὰ ἐφαρμόσετε τὰς παρατηρήσεις σας.

Μόνη ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἐπιμελῶς ἐξασκουμένη θὰ μεταβάλλῃ οὐσιωδῶς τὴν ἐπὶ σκηνης παρατηρουμένην βεβιασμένην κίνησιν. Ὁ ἠθοποιὸς τότε μόνον ὀφείλει ὑποχρεωτικῶς νὰ στρέφῃ πρὸς τὸ κοινόν τὸ πρόσωπόν του, ὅταν πρόκηται νὰ καταστήσῃ ἀντιληπτὰς εἰς αὐτὸ ψυχικὰς συγκινήσεις μὴ ἐκφραζόμενας διὰ τοῦ λόγου.

Δὲν ἠδυνήθην ἀκόμη νὰ ἐννοήσω αὐτὴν

ἐπιμονὴν μερικῶν ἠθοποιῶν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐννοοῦν κάθε λίγον καὶ λιγάκι καὶ ἐνῶ ἐξακολουθοῦν τὴν ὀμιλίαν των νὰ παρατηροῦν τὸ κοινόν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ ἠθοποιὸς ποῦ τὸ κάμνει δὲν ἔχει συναίσθησιν τοῦ μέρους του καὶ ὅ,τι παίζει τὸ παίζει χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ ἤξεύρῃ τὸ διατί. Δὲν εἶνε συστατικὸν καλοῦ ἠθοποιοῦ. Καὶ ἐν ἄλλο ἀκόμη εἶνε ὅτι ἡ μιμικὴ τὸ σπουδαιότερον προσὸν κάθε καλοῦ καὶ εὐσυνειδήτου ἠθοποιοῦ σπανίζει εἰς τὸ θεάτρον μας.

Πολλὰκις παρετήρησα ἠθοποιούς συνδιαλεγόμενους ἐπὶ σκηνης, καὶ ἐνῶ ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν ὁ ἀκούων ὤφειλε νὰ ἐξωτερικεῖ εἰς τὸ πρόσωπόν του τὴν ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἄλλου προκαλουμένην ἐντύπωσιν, αὐτὸς ἀπεναντίας παρέμεινε τόσον ἀπαθής, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐνόμισα ὅτι πρὸς πάντα ἄλλον ὠμίλει ὁ εἰς ἐκ τῶν ἠθοποιῶν παρὰ πρὸς ἐκείνον τοῦ ὁποῖου ἡ ψυχρὰ καὶ ἀπαθὴς μορφή οὐδὲν ἐξέφραζε.

Ἐπίσης ὁ τόνος τῆς φωνῆς μερικῶν δὲν εἶνε καθόλου φυσικός. Μὰ εἶνε πολὺ ἀστείον νὰ νομίζῃ ὁ ἠθοποιὸς ὅτι ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου ὑπὲρ τοὺς θεατὰς, ὅτι ὀφείλει νὰ μεταβάλλῃ τὰς συνθεαίας τοῦ καθ' ἡμέραν βίου καὶ νὰ ὀμιλῇ καὶ κινῆται κατὰ συνθήκας ἀγνωστον πόθεν ὑπαγρευόμενας, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅταν πρόκηται περὶ τῶν κατ' ἰδίαν ἐκφράσεων τὰς ὁποίας ἀπαγγέλλουν προχωροῦντες εἰς τὸ προσκηνίον καὶ στρεφόμενοι πρὸς τὸ κοινόν. Ἄλλ', ἀγαπητέ μου κύριε, τὰ κατ' ἰδίαν τῶν συγγραφέων δὲν ἐγράφησαν διὰ νὰ λέγωνται εἰς ἐπήκοον πάντων καὶ πασῶν, ἀλλ' ὑπὸ σοῦ τοῦ ἰδίου, εἰς τρόπον, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι δὲν σὲ ἀντιλαμβάνεται μὲν ὁ μεθ' οὗ συνδιαλέγεσαι, νὰ τὰ ἀκούῃ δὲ τὸ κοινόν χωρὶς νὰ τοῦ τὰ σφουρίζῃς εἰς τ' αὐτία.

Κατόπιν τῶν ὄσων εἶπα ἐγείρεται ἡ δικαία ἐρώτησις:

— Μὰ καλὰ δὲν εὐρήκεις καὶ τίποτε ἄξιον ἐπαίνου;

Ἀπαντῶ.

— Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος οἱ ἔπανοι.

Ὅταν βλέπῃ κανεὶς τὸ σπῆτι του κατὰ τὸ ἡμισυ γαλασμένον καὶ κατὰ τὸ ἄλλο νεόκτιστον εὐχαριστεῖται:

ἌΟχι βέβαια.

Λοιπὸν τοὺς ἐπαίνους πρέπει νὰ τοὺς κρατῶμεν εἰς περιπτώσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ θεάτρον μας ἐξωραίσθη καὶ γίνῃ, ἀπὸ ὅ,τι εἶνε τώρα, περισσότερον ἄξιον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς γενικῆς ὑποστηρίξεως.

MAX.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΡΓΩΝ

Καρμέν.

Τὸ δεύτερον ἐκ τῶν νέων ἔργων, τὰ ὁποῖα θὰ παίζῃ τὸ Ἑλλήν. Μελόδραμα, εἶνε ἡ «Καρμέν» τοῦ Μουσικοῦ Biset εἰς πράξεις τέσσαρας κατὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ φιλομούσου δικηγόρου κ. Γ. Κλεώπα. Ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐν ὀλίγοις ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐν Σεβίλλῃ, ὅπου μένει ἐνωμοτία καραβι-

νιέρων διὰ τὴν καταδίωξιν τῶν λαθρεμπόρων, ἐμφανίζεται ἡ ἀθιγανὴ «Καρμέν», ἥτις ἐκλήφθησα ὡς μάγισσα ἐγκλείεται εἰς τὰς φυλακὰς ἄλλ' ὁ ἐραστὴς τῆς Δὸν Ζοζέ, δεκαεὺς, διὰ τὸν ὅποιον καὶ μετέβη ἐκεῖ, λιποτακτεῖ χάριν αὐτῆς ἐκ τῶν τάξεων του καὶ ἀφοῦ τὴν ἐλευθερώνει ἐκ τῶν φυλακῶν φεύγει μαζὺ τῆς παρ' ὅλας τὰς ἱκεσίας τῆς μητρὸς του, ἥτις καὶ ἀποστέλλει τέλος τὴν Μικαέλαν μὲ ἐπιστολὴν τῆς ὅτι ἀσθενεῖ.

Ἐν Γρενάδᾳ ἐρωτεύεται ταυρομάχου τινός, τοῦ Ἐσκαμίλλου, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀκούεται ἡ μουσικὴ ἀνακρούουσα τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἡ «Καρμέν» θέλει νὰ εἰσελθῇ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν τόπον τῆς ταυρομαχίας, ὁ Δὸν Ζοζέ τὴν ἐμποδίζει, αὐτὴ ὅμως ἐπιμένει καὶ τέλος βλέπων, ὅτι ματαίως ἔπραξε τὰ πάντα χάριν αὐτῆς τὴν φονεύει.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἡ ἐσπερὶς τοῦ κ. Σιγάλα. Δὲν ἦτο ἐπιτυχία, ἦτο θρίαμβος ἢ ἐν τῷ Παρνασσῷ ἐσπερὶς τοῦ ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ συμπαθεστάτου καλλιτέχνου μας Σιγάλα, ὃν ἐπεθύμησαν ν' ἀκούσωσιν αἱ Ἀθηναί, κατόπιν 5 ἐτῶν σιγῆς, καθ' ἃ εἰργάζετο ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἀρχαίων δραμάτων, καὶ εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἐργασία τῆς ἀπαγγελίας ἐν Ἑλλάδι, ἐν ἣ πρωταγωνιστεῖ ὡς μέγας παράγων τῆς καλλιτεχνικῆς μας κινήσεως. Καὶ τὸν ἐχειροκρότησαν καὶ τὸν ἐθαύμασαν καὶ τοῦ ἀπέδωκαν μικρὸν φόρον τιμῆς διὰ τοὺς ἀφιλοκεροὺς καὶ εὐσυνειδήτους ὑπὲρ τῆς τέχνης ἀγωνίας του, αἱ δὲ μαθητρίαί του, καὶ οἱ λαβόντες εὐγενῶς μέρος ἐπέστεψαν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐσπερίδος, ἥτις θὰ μείνῃ ἀλησιμόνητος καὶ ἥτις ἐκλείσει τὴν saison τοῦ χειμῶνος ἐφέτος. Αἱ ἀπαιτήσεις ὅμως τῶν ἀείρων φίλων του εἶνε νὰ δίδῃ συχνότερα ἐσπερίδας, διότι αὐταὶ θεωροῦνται ἐσραταί φιλολογικαί.

— Δοὺς χθὲς τὰς ἐπὶ πτυχῶν ἐξετάσεις τοῦ ἄριστα μεμορφωμένου νέου κ. Νικολ. Κεπενές, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ μὲ τὸν ἐπίζηλον βαθμὸν λίαν καλῶς.

— Ἐξεδόθη ἡ «Ἀγάπη» διήγημα τοῦ κ. Χρηστ. Βαρλέντη, μὲ καλλιτεχνικώτατον ἐξώφυλλον λιθογραφημένον.

— Συνιστῶμεν εἰς πάντας τὴν συνάδελφον ἐφημερίδα «Φωνὴ Κυκλάδων καὶ Ἀθηνῶν» τοῦ φίλου μας Κώστα Δ. Πολυδώρου.

— Τὰ μέλη τῆς ἀδελφότητος τῶν ἐν Ἀθῆναις καὶ Πειραιεὶ Ἐργατῶν Λιθογράφων συνελθόντα εἰς Γενικὴν Συνέλευσιν ἐν τῷ αὐτοῦ Δημαρχεῖον ἐψήφισαν τὸ ὑπὸ τοῦ δραστηρίου καὶ καλλίστου νέου Μιχαὴλ Π. Κατσουροῦ, τελειοφίτου Νομικῆς, ἐκπονηθὲν καταστατικόν, ἐκφράσαντες ἅμα τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας των ἀφ' ἐνὸς διὰ τὴν προθυμίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν ἀρίστην τελειοποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ των, ἣν παρέσχε.

— Χαρομόσυνοι ἐτελέσθησαν χθὲς οἱ γάμοι τῆς Δος Ἀλεξάνδρας Σταϊκού καὶ τοῦ κ. Δήμου Βρατσάνου, μαθητῶν ἀμφοτέρων τῆς τέως Βασιλικῆς Δραματικῆς Σχολῆς.

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ

N. E. ΓΕΩΡΓΑΤΟΥ

Ἀκριβῶς ἔναντι Ἀρηναίουστῆριον.

Πλοῦτον δερμάτων καὶ ἀπειρίαν χρωμάτων εὐρίσκετε, πρωτοφανὲς δὲ γοῦστο καὶ φόρμες, χάρις εἰς τὸν ῥέκτην διευθυντὴν του. Ἀπλῆ ἐπίσκεψις ἐπισφραγίζει τ' ἀνωτέρω.

ΚΟΥΡΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

55 Πανεπιστημίου 55.